

Sigortalılık Süresinin Başlangıcını Etkileyen Faktörler ve Emeklilik Hesabındaki Kritik Esaslar

Mahmut Çolak

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

Tarih: 13.08.2026

Kaynak: 5510 sayılı Kanun (38 ve 41'inci maddeler ile geçici 6'ncı madde), mülga 506 sayılı Kanun (geçici 20'nci madde) ve mülga 2829 sayılı Kanun

Kısa Cevap

Emeklilik hesabında esas alınan **sigortalılık başlangıç tarihi**, her zaman işe giriş bildirgesindeki tarih değildir. Başlangıcı etkileyen beş temel faktör vardır: (1) işe giriş tarihiyle prim ödenmeye başlanan tarihin farklı olması, (2) 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandıklarda geçen süreler, (3) **18 yaşından önce** geçen hizmetler (5510 sayılı Kanun md. 38: sigortalılık süresi 18 yaşın doldurulduğu tarihte başlamış kabul edilir, önceki primler gün sayısına eklenir), (4) birden fazla sigortalılık hâline tabi olma ve hizmet birleştirmesi, (5) **ilk sigortalılıktan önceki** sürelerin borçlanması (md. 41: başlangıç, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür).

Sigortalılık Başlangıcının Önemi

Sosyal güvenlik hukukunda sigortalılık süresi; sigortalının ilk defa çalışmaya başladığı, tescil edildiği veya prim ödemeye başladığı tarih ile tahsis talebinde bulunduğu tarih arasındaki süreyi ifade eder. Malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı hesabında esas alınacak başlangıç tarihi ise belirli yasal faktörlere göre değişir. Aşağıda 5510 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat çerçevesinde bu faktörler ele alınmıştır.

İşe Giriş Tarihi ile Prim Ödenmeye Başlanan Tarihin Farklı Olması

4/1-(a) kapsamındaki sigortalılarda, işe giriş bildirgesindeki tarih ile bordro kayıtlarına göre primlerin tahakkuk etmeye başladığı tarih farklıysa, sigortalılık süresinin başlangıcı **prim ödenmeye başlanan tarih** olarak kabul edilir.

- **Örnek:** İşe giriş bildirgesi 05.06.1972 tarihli olan ancak bordro kayıtlarına göre ilk prim tahakkuku 01.08.1972 tarihinde başlayan sigortalının başlangıç tarihi 01.08.1972'dir.

506 Sayılı Kanunun Geçici 20'nci Maddesi Kapsamındaki Sandıklar

Bankalar, sigorta şirketleri, ticaret ve sanayi odalarının özel emekli sandıklarına tabi olarak ilk defa prim ödenmeye başlanan tarih, sigortalılık süresinin başlangıcı sayılır.

- **Örnek:** 01.09.1992 tarihinde özel bir banka emekli sandığında çalışmaya başlayan ve daha sonra SSK kapsamına geçen sigortalının emeklilik hesabındaki başlangıç tarihi 01.09.1992'dir.

18 Yaşın Altında Geçen Hizmetler

5510 sayılı Kanunun 38'inci maddesi uyarınca, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına 18 yaşından önce tabi olanların **sigortalılık süresi 18 yaşını doldurdukları tarihte başlamış kabul edilir**; bu tarihten önceki süreler için ödenen primler ise **prim ödeme gün sayısının hesabına dâhil edilir**.

- **01.04.1981 öncesi tesciller:** 506 sayılı Kanuna göre 01.04.1981 tarihinden önce tescil edilenler için 18 yaş kuralı uygulanmaz; ilk tescil tarihi doğrudan başlangıç sayılır.
- **01.04.1981 sonrası tesciller:** Başlangıç, 18 yaşın doldurulduğu tarihtir. Bu kural 5510 öncesi sigortalılar bakımından yalnızca yaşlılık aylığında uygulanır; malullük ve ölüm aylıklarında uygulanmaz.
- **Örnek:** 12.02.1971 doğumlu kadın sigortalı ilk defa 18 yaşından küçükken 25.03.1989'da çalışmaya başlamışsa, 20 yıllık sigortalılık süresi 18 yaşını doldurduğu 12.02.1989 tarihinden itibaren hesaplanır.

Birden Fazla Sigortalılık Hâli ve Hizmet Birleştirmesi

Sigortalının 4/1-(a), 4/1-(b) ve 4/1-(c) kapsamındaki çalışmalarının bulunması durumunda sigortalılık başlangıcı, **en eski tarihli sigortalılık hâline** göre belirlenir. Hizmetlerin mülga 2829 sayılı Kanun uyarınca birleştirilmesi hâlinde de birleştirilen ilk hizmetin başlangıç tarihi esas alınır.

Hizmet Borçlanmaları

5510 sayılı Kanunun 41'inci maddesi uyarınca, ilk defa sigortalı olunan tarihten **önceki sürelerin** (askerlik, yurt dışı vb.) borçlanması hâlinde sigortalılık başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar **geriye götürülür**. Sigortalılık başlangıcından **sonraki** süreler için yapılan borçlanmalar (doğum, ücretsiz izin vb.) başlangıç tarihini geriye götürmez; yalnızca prim ödeme gün sayısını artırır.

- **Örnek:** Askerliğini 1978-1979 yıllarında yapıp ilk defa 23.08.1985'te sigortalı olan kişi, 1 yıl 6 aylık askerlik süresini borçlandığında sigortalılık başlangıcı 23.02.1984'e çekilir.

İK Yöneticileri ve Bordro Uzmanları İçin Operasyonel Notlar

Daha önceki sirkülerlerimizde (2026/125) mirasçıların SGK idari para cezası sorumluluğunu ve (2026/124) KVKK sadakat kartı süre uzatımını incelemiştik. Emeklilik ve kıdem tazminatı hesaplamalarında dikkat edilmesi gerekenler:

- **Hak ediş analizi:** Emeklilik hak ediş tarihi hesaplanırken yalnızca ilk tescil tarihine değil; 18 yaşın doldurulduğu tarihe ve tescil öncesi borçlanmaların başlangıcı geriye çekip çekmediğine bakılmalıdır.
- **18 yaş altı girişler:** 18 yaşından önce sigortalı olan personelin kıdem tazminatına esas yazılarında, 18 yaş sınırının sigortalılık süresi hesabına etkisi gözetilmelidir.
- **Hizmet dökümü kontrolü:** Farklı sigortalılık hâlleri ve sandık hizmetleri bulunan personelde, hizmet dökümündeki en eski tarihin başlangıç olarak doğru yansıtıldığı teyit edilmelidir.

Sigortalılık başlangıcı tespiti, hizmet dökümü revizyonları ve hizmet birleştirme süreçleri için danışmanlık kadromuzla iletişime geçebilirsiniz.

Sık Sorulan Sorular

Sigortalılık başlangıcı her zaman işe giriş tarihi midir?

Hayır. Prim ödenmeye başlanan tarih, 18 yaşın doldurulduğu tarih, sandık hizmetleri ve tescil öncesi borçlanmalar başlangıcı değiştirebilir.

18 yaşından önce ödenen primler kaybolur mu?

Hayır. 5510 sayılı Kanunun 38'inci maddesi uyarınca bu primler prim ödeme gün sayısının hesabına dâhil edilir; yalnızca sigortalılık süresinin başlangıcı 18 yaşın doldurulduğu tarih kabul edilir.

Askerlik borçlanması başlangıcı geriye çeker mi?

İlk sigortalılıktan önceki bir döneme ilişkinse evet; sigortalılık başlangıcı borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Doğum borçlanması başlangıcı değiştirir mi?

Hayır. Sigortalılık başlangıcından sonraki sürelerle ilişkin borçlanmalar yalnızca prim gün sayısını artırır.

Birden fazla sigortalılık hâli varsa hangisi esas alınır?

En eski tarihli sigortalılık hâli; hizmetler mülga 2829 sayılı Kanun uyarınca birleştirilmişse birleştirilen ilk hizmetin başlangıç tarihi.

Resmî Kaynaklar

- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (38'inci madde — sigortalılık süresi; 41'inci madde — sigortalıların borçlanabileceği süreler; geçici 6'ncı madde)
- Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği
- Mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, geçici 20'nci madde (özel emekli sandıkları)
- Mülga 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın. prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/	Bordro Outsource Operasyon bizde, ekran ve veri sizde. prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/	Ar-Ge, Teknopark, TEKMER Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri. prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/
---	---	---

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez. prozon.net/hesap-makineleri/	Analiz Merkezi Teknopark ve teşvik analizleri. analiz.prozon.net	Yıllık Parametreler SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl. prozon.net/yillik-parametreler/
--	---	---

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi Beyan ve ödeme günleri tek takvimde. prozon.net/mevzuat-takvimi/	Mevzuat Sirkülerleri Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni. prozon.net/sirkuler/#bulten
---	---

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/sigortalilik-suresinin-baslangicini-etkileyen-faktorler-ve-emeklilik-hesabindaki-kritik-esaslar/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 01:25 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net